

Warszawa, 06-12-2024 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Valeri Vachev

XI.815.64.2022.DB

Pan
Bartłomiej Chmielowiec
Rzecznik Praw Pacjenta
ePUAP

Szanowny Panie Rzeczniku!

Rzecznik Praw Obywatelskich, wykonując m.in. zadania niezależnego organu monitorującego wdrażanie postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169), prowadzi działania dotyczące zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami dostępnych świadczeń ochrony zdrowia, w tym m.in. z zakresu ginekologii i położnictwa.

Jak podkreślał Rzecznik w wystąpieniach do Ministra Zdrowia¹, kierowanych również do wiadomości Pana Rzecznika, konieczne wydaje się wdrożenie

---

¹ Zob. wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Minister Zdrowia z 19 września 2023 r. (znak: XI.815.64.2022.MWR/DB), dostępne w wersji elektronicznej pod adresem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kobiety-niepelnosprawnosc-ginekologia-mz-odpowiedz> [dostęp: 4 grudnia 2024 r.]; wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich do Minister Zdrowia z 8 marca 2024 r. (znak: XI.815.64.2022.DB), dostępne w wersji elektronicznej pod adresem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-kobiety-ozn-ginekologia-nerowne-traktowanie-mz-odpowiedz> [dostęp: 4 grudnia 2024 r.].

systemowych rozwiązań, dzięki którym pacjenci z różnymi rodzajami niepełnosprawności będą mogli skorzystać ze świadczeń opieki zdrowotnej na zasadzie równości z innymi. W tym celu niezbędne jest zbadanie skali wyzwań, w tym w zakresie liczby skarg kierowanych przez pacjentów z niepełnosprawnością do organów rzeczniczych powołanych w celu ochrony ich praw.

Należy przy tym wskazać, że zgodnie z art. 25 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych osoby z niepełnosprawnościami mają prawo do osiągnięcia najwyższego możliwego poziomu zdrowia na zasadzie równości z innymi osobami. W tym celu państwa-strony zobowiązane są do podjęcia wszelkich odpowiednich środków w celu zapewnienia tym osobom dostępu do usług opieki zdrowotnej, w tym rehabilitacji zdrowotnej, biorąc pod uwagę szczególnie wymogi związane z płcią.

Kwestię zapewnienia przez placówki ochrony zdrowia dostępności reguluje ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1411; dalej: „ustawa o dostępności”). Zgodnie z art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o dostępności, zapewnianie dostępności (rozumiane jako stosowanie uniwersalnego projektowania lub racjonalnych usprawnień, podejmowanie działań mających na celu uwzględnianie potrzeb w planowanej i prowadzonej przez ten podmiot działalności, usuwanie barier, a także zapobieganie ich powstawaniu) jest obowiązkiem podmiotów publicznych określonych w art. 3. Wśród nich znajdują się m.in. jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1530), w tym jednostki budżetowe czy samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, inne państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, a także inne osoby prawne utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty państwowe lub samorządowe pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot finansują je w ponad 50%, posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, sprawują nadzór nad organem zarządzającym lub mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego.

Z kolei art. 6 ustawy o dostępności wskazuje na minimalne wymagania służące zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W zakresie dostępności architektonicznej są to m.in. obowiązek zapewnienia wolnych od barier poziomych i pionowych przestrzeni komunikacyjnych budynków, instalację urządzeń, środków technicznych i rozwiązań architektonicznych, które umożliwiają dostęp do

wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych, zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy czy zapewnienie wstępu do budynku osobie korzystającej z psa asystującego. W zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej – obowiązek zapewnienia m.in. obsługi wykorzystującej środki wspierające komunikowanie się² (np. korzystanie z poczty elektronicznej, przesyłanie wiadomości tekstowych, w tym z wykorzystaniem wiadomości SMS, MMS lub komunikatorów internetowych, komunikację audiowizualną, w tym z wykorzystaniem komunikatorów internetowych), wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje czy instalację urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, których celem jest wspomaganie słyszenia. Oprócz tego ustawa o zapewnianiu dostępności wskazuje również na konieczność spełnienia wymagań określonych z ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz.1440).

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.), zwracam się do Pana Rzecznika z uprzejmą prośbą o odniesienie się do poruszonych wyżej kwestii. W szczególności proszę o poinformowanie o liczbie skarg skierowanych do Rzecznika Praw Pacjenta przez pacjentów z niepełnosprawnością lub ich opiekunów faktycznych bądź prawnych, których przedmiotem był brak dostępności (architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej, jak i cyfrowej) placówek ochrony zdrowia udzielających świadczeń z zakresu ochrony zdrowia finansowanych ze środków publicznych za okres ostatnich 5 lat (2019-2024). Będę zobowiązany również za wskazanie, w jakim obszarze dostępności (architektoniczna, informacyjno-komunikacyjna, cyfrowa) identyfikuje Pan Rzecznik najwięcej wyzwań i jakiego są one rodzaju.

Jednocześnie żywię nadzieję, że wymiana doświadczeń pomiędzy Rzecznikiem Praw Pacjenta a Rzecznikiem Praw Obywatelskich pozwoli na poprawienie sytuacji pacjentów z niepełnosprawnością.

---

² O których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz.U. z 2023 r. poz. 20).

Łączę wyrazy szacunku

Valeri Vachev

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/